FIL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum 27 t'Ottubru 2022

Appelli numri:

273/2022
274/2022,
275/2022

Fl-ismijiet:

Il-Pulizija

vs.

Hanok AMANUEL, detentur tan-numru tal-pulizija 20N-046,
Hanif Rahman NAYAN, detentur tan-numru tal-pulizija 20B-008, u
Mosiur BEPARI, detentur tan-numru tal-pulizija 20G-002

Il-Qorti:

1. Dan huwa appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) nhar il-11 ta' Ġunju 2021 fil-konfront ta'

   (a) Hanok AMANUEL, detentur tan-numru tal-pulizija 20N-046,
   (b) Hanif Rahman NAYAN, detentur tan-numru tal-pulizija 20B-008, u
   (c) Mosiur BEPARI, detentur tan-numru tal-pulizija 20G-002

u li ġew mixlija talli nhar l-10 ta' Ġunju 2022 u fil-jiem, ġimgħat jew xhur ta' qabel din id-data, f'dawn il-Gżejjer :

a. Iffalsifikaw, bidlu, għamlu xi tibdil f'passaporti jew użaw jew kellhom fil-pussess tagħhom xi passaporti, li huma kienu jafu li ġew falsifikati, imbidla jew li sar xi tibdil fihom (Kap 61, art 5);
b. Xjentement għamlu użu minn xi dokumenti oħra iffalsifikati (Kap 9, art 189);
c. Mingħajr awtorita leġittima użaw jew kellhom fil-pussess tagħhom xi dokument, meħtieġ għall-finijiet tal-Kap 217 tal-Liġijiet ta' Malta u li kien kien iffalsifikat (Kap 217, art 32(1)(f));
d. Saret ukoll talba sabiex f'każ ta' ħtija tikkundanna lill-ħatja għall-ħlas tal-ispejjeż peritali.

2. Permezz tas-sentenza aktar 'il fuq imsemmija, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, wara li
   (a) semgħet lill-imputati jammettu inkondizzjonatament għall-imputazzjonijiet kollha miġjuba kontra tagħhom;
   (b) avżathom bil-konsegwenzi legali tal-ammissjoni tagħhom filwaqt li tagħthom ukoll żmien biex jerġgħu jaħsbuha u jerġgħu lura minnha; u
   (c) semgħet it-trattazzjoni mill-partijiet,

sabet lill-imputati **Hanok AMANUEL, detentur tan-numru tal-pulizija 20N-046, Hanif Rahman NAYAN, detentur tan-numru tal-pulizija 20B-008, u Mosiur BEPARI, detentur tan-numru tal-pulizija 20G-002** ħatja tal-imputazzjonijiet kollha miġjuba kontra tagħhom.

3. Inoltre wara li dik il-Qorti ħadet konsiderazzjoni tal-fatt li :
   (a) Huma kien rreġistraw ammissjoni bikrija;
   (b) Ikkoperaw mal-Pulizija; u
   (c) ċ-ċirkostanzi tal-każ, fosthom in-natura serja tal-imputazzjonijiet miġjuba kontihom,

wara li rat :

(a) l-artikolu 5 tal-Kapitolu 61 tal-Liġijiet ta’ Malta;
(b) l-artikoli 17 u 189 tal-Kodiċi Kriminali; u
(c) l-artikolu 32(1)(f) tal-Kapitolu 217 tal-Liġijiet ta’ Malta

ikkundannathom għall-piena ta’ disa’ xhur priġunerija kull wieħed minnhom filwaqt li astjeniet mit-talba sabiex tikkundanna lill-ħatja għall-ħlas tal-ispejjeż peritali in kwantu f’dan il-każ ma kienux ġew maħtura esperti.

4. Illi minn din is-sentenza it-tliet ħatja interponew appell li permezz tiegħu talbet lil din il-Qorti biex tirriforma s-sentenza appellata billi filwaqt li tikkonferma dik il-parti tas-sentenza fejn sabet il-ħtija fl-appellanti nonche fejn astjeniet milli tieħu konjizzjoni tat-talba għall-ħlas tal-ispejjeż peritali, tibdel dik l-istess sentenza f’dik il-parti fejn ikkundannat lill-appellanti għall-piena ta’ disa’ xhur priġunerija billi minflok tagħti senteza aktar ekwa u ġusta. Dan wara li ppremettew illi minbarra l-ammissjoni inkondizzjonata reġistrata fl-iżjed stadju bikri, kif ukoll il-livell ta’ koperazzjoni tal-ħatja mal-Pulizija, kien jirriżulta wkoll li l-ġurisprudenza l-iżjed riċenti u maġġoritarja kienet tapplika piena ta’ sitt xhur priġunerija għar-reati li tagħhom l-appellanti ġew ikkundannati u dan meta l-fattispecie jkunu simili għal dawk riżultanti f’dan il-każ. L-appellanti jagħmlu riferenza għall-appelli kriminali fl-ismijiet **Yonas Fitwi Kahasay** tas-27 t’Awissu 2021, **Stephen Nkeji** tas-26 ta’ Settembru 2020 kif ukoll **Aman Yasr Zeidan** tat-8 t’Awissu 2021 fejn f’dawn il-każijiet, il-Qorti tal-Maġistrati kienet imponiet il-piena ta’ sitt xhur priġunerija għal fatti reati li kienu simili għal dawk riżultanti f’dan il-każ.

Ikkunsidrat

5. L-ewwel imputazzjoni titnissel mill-artikolu 5 tal-Kapitolu 61 tal-Liġijiet ta’ Malta li jgħid hekk:

> Kull min jiffalsifika, ibiddel, jew jagħmel xi tibdil f’passaport jew juża jew ikollu għandu passaport li huwa jaf li ġie iffalsifikat, imbiddel jew li sar tibdil fih, jeħel, meta jinsab ħati, **<u>il-piena ta’ priġunerija għal żmien minn sitt xhur sa sentejn</u>**.

6. It-tieni imputazzjoni hija dik li hija bażata fuq l-artikolu 189 tal-Kodiċi Kriminali li jgħid:

> Kull min jagħmel falsifikazzjoni oħra jew xjentement jagħmel użu minn xi dokument ieħor falsifikat, mhux imsemmija fl-artikoli ta' qabel ta' dan it-Titolu, **jeħel il-piena ta' priġunerija għal żmien mhux iżjed minn sitt xhur**, u jekk ikun uffiċjal jew impjegat pubbliku b'abbuż tal-kariga jew impieg tiegħu, il-piena tkun ta' priġunerija minn seba' xhur sa sena.

7. Imbagħad it-tielet imputazzjoni tirrifletti l-artikolu 32(1)(f) tal-Kapitolu 217 tal-Liġijiet ta' Malta li jgħid:

> (1) Kull persuna li -
>
> mingħajr awtorità leġittima tuża jew ikollha fil-pussess tagħha xi dokument, meħtieġ għall-finijiet ta'dan l-Att li jkun falsifikat;
>
> tkun ħatja ta' reat u **teħel, meta tinsab ħatja mill-Qorti tal-Maġistrati, multa ta' mhux iżjed minn ħdax-il elf, sitt mija u sitta u erbgħin euro u sebgħa u tmenin ċenteżmu (11,646.87) jew priġunerija għal żmien ta' mhux aktar minn sentejn jew dik il-multa u priġunerija flimkien**, kemm-il darba mhix stabbilita għal dak ir-reat piena akbar b'liġi oħra:
>
> Iżda l-Uffiċjal Prinċipali tal-Immigrazzjoni jista' jiddeċiedili ma jitteħdux proċeduri fuq kwalunkwe persuna li tgħin jew tassisti kwalunkwe persuna oħra fi kwalunkwe sitwazzjoni immedjata ta' periklu, sabiex tinżel l-art jew tipprova tinżel l-art jew waqt it-tranżitu minn Malta, meta dawn l-atti jkunu ġew kommessi bil-għan li jipprovdu assistenza umanitarja.

Ikkunsidrat

8. F'appelli mill-piena wara sentenza mogħtija in segwitu għall-ammissjoni inkondizzjonata tal-ħati, il-ġurisprudenza Maltija hija ċara kristall. Fis-sentenza mogħtija minn din il-Qorti, kolleġjalment komposta, fl-ismijiet **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Serag F. H. Ben Abid** deċiża nhar l-4 ta' Diċembru 2003, intqal is-segwenti:

> Issa fit-termini tal-gurisprudenza ormai kostanti tal-Qrati taghna, meta jkun hemm ammissjoni huwa xi ftit jew wisq odjuz appell minn piena sakemm din tirrientra fil-limiti li tipprefiggi l-ligi. Dan huwa hekk peress illi min jammetti jkun qieghed jassumi r-responsabilita` tad-decizjoni li jkun ha u jirrimetti ruhu ghal kull decizjoni dwar piena li l-Qorti tkun tista' tasal ghaliha. Naturalment dan ma jfissirx li din il-Qorti u Qrati ohra ta' appell ma jidhlux f'ezami akkurat tac-cirkostanzi kollha biex jaraw jekk il-piena nflitta kenitx eccessiva jew le. Mhuwiex normali pero`, li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta'

l-ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi u ma jkun hemm xejn x'jindika li kellha tkun inqas minn dik li tkun inghatat.

9. F'dawn il-proċeduri t'appell mill-piena għalhekk, il-Qorti trid tara jekk il-Qorti tal-Maġistrati setgħetx legalment u raġonevolment timponi dik il-kwalita u kwantita ta' piena erogata fis-sentenza tagħha. Dan tagħmlu, inter alia, billi tistħarreġ jekk il-piena inflitta minnha kienetx taqa' fil-parametri legali, jekk kienetx żbaljata fil-prinċipju (wrong in principle) jew kienetx manifestament eċċessiva (excessive or manifestly excessive).

10. Kif ġie mistqarr mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Superjuri) fil-kawża fl-ismijiet **The Republic of Malta vs. Kandemir Meryem Nilgum and Kucuk Melek** deċiża nhar il-25 t'Awissu 2005:

> It is clear that the first Court took into account all the mitigating as well as the aggravating circumstances of the case, and therefore the punishment awarded is neither wrong in principle nor manifestly excessive, even when taking into account the second and third grounds of appeal of appellant Melek. As is stated in Blackstone's Criminal Practice 2004 (supra):
>
> "The phrase 'wrong in principle or manifestly excessive' has traditionally been accepted as encapsulating the Court of Appeal's general approach. It conveys the idea that the Court of Appeal will not interfere merely because the Crown Court sentence is above that which their lordships as individuals would have imposed. The appellant must be able to show that the way he was dealt with was outside the broad range of penalties or other dispositions appropriate to the case. Thus in Nuttall (1908) 1 Cr App R 180, Channell J said, 'This court will...be reluctant to interfere with sentences which do not seem to it to be wrong in principle, though they may appear heavy to individual judges' (emphasis added). Similarly, in Gumbs (1926) 19 Cr App R 74, Lord Hewart CJ stated: '...that this court never interferes with the discretion of the court below merely on the ground that this court might have passed a somewhat different sentence; for this court to revise a sentence there must be some error in principle." Both Channell J in Nuttall and Lord Hewart CJ in Gumbs use the phrase 'wrong in principle'. In more recent cases too numerous to mention, the Court of Appeal has used (either additionally or alternatively to 'wrong in principle') words to the effect that the sentence was 'excessive' or 'manifestly excessive'. This does not, however, cast any doubt on Channell J's dictum that a sentence will not be reduced merely because it was on the severe side – an appeal will succeed only if the sentence was excessive in the sense of being outside the appropriate range for the offence and offender in question, as opposed to being merely more than the Court of Appeal itself would have passed."[2]
>
> This is also the position that has been consistently taken by this Court, both in its superior as well as in its inferior jurisdiction.

11. Din il-Qorti tagħmel l-evalwazzjoni tagħha dwar jekk il-Qorti tal-Maġistrati applikatx piena li kienet barra mill-parametri imsemmija fil-Liġi jew kienetx piena li fil-prinċipju kienet żbaljata għall-każ in eżami. Din il-Qorti ma tinterferix ma pieni li ma jkunux jidhru li huma żbaljati fil-prinċipju, għalkemm ikunu jidhru li huma pieni ħorox għal xi Ġudikanti. Biex piena mogħtija minn Qorti tal-Ewwel Istanza tkun tista' tiġi mibdula jrid jiġi pruvat li kien hemm xi żball fil-prinċipju meħud mill-Qorti tal-Ewwel Istanza meta tkun emanat ta' dik il-piena.

12. Barra li tanalizza jekk piena tkunx fil-parametri legalit jew żbaljata fil-prinċipju, il-Qorti trid tistħarreġ ukoll jekk, fil-każ konkret, kienetx piena li tista' titqies eċċessiva jew manifestament eċċessiva. Dan tagħmlu billi l-Qorti tieħu kont ukoll ta' diversi fatturi oġġettivi u soġġettivi għall-każ in kwistjoni, inkluż l-aspetti retributtivi u preventivi tas-sentenza emessa minnha. Kif intqal aktar il-fuq fl-appell **Kandemir** u li ġie wkoll imbagħad ribadit fl-appell superjuri **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Marco Zarb**, deċiża nhar il-15 ta' Diċembru 2005, din il-Qorti bħala Qorti ta' appell ma tiddisturbax is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-ewwel istanza sempliċiment għaliex kienet tippreskrivi piena li kienet għola minn dik li din il-Qorti kif komposta kienet tagħti li kieku kienet hi li qegħda teroga l-piena oriġinali.

13. Dan l-istħarriġ għalhekk huwa forma ta' sindakabilita tal-piena tal-Qorti tal-Ewwel Istanza mill-Qorti tal-Appell Kriminali billi tistħarreġ jekk il-piena erogata mill-Qorti tal-Ewwel Istanza kienetx eċċessiva jew manifestament eċċessiva. Dan ma jfissirx li għax sentenza erogata mill-Qorti tal-Maġistrati tkun tidher li hija fuq in-naħa aktar severa, allura bilfors din tkun tista' titqies li hija eċċessiva jew manifestament eċċessiva. Anzi appell fuq tali piena jkun jista' jiġi milqugħ jekk jirriżulta li s-sentenza tkun barra l-parametri tal-piena li tkun applikabbli:

a. għall-offiża in kwistjoni u
b. għaċ-ċirkostanzi tal-ħati

u mhux għaliex tkun piena li tkun għola minn dik li kieku l-Qorti tal-Appell kienet teroga għall-każ in kwistjoni kieku kienet hi li tkun qed teroga l-piena oriġinali.

14. Dawn il-prinċipji ġew ukoll imħadnin minn din il-Qorti, kolleġjalment komposta fis-sentenza **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Carmen Butler et** deċiża nhar is-26 ta' Frar 2009 fejn ġie mistqarr ukoll is-segwenti:

> 8. Fil-verita`, dawn il-principji huma rifless tal-principju l-iehor li meta jkun hemm sentenza li tigi appellata mill-hati, il-Qorti tal-Appell Kriminali, bhala regola, ma tiddisturbax il-piena erogata mill-ewwel qorti sakemm dik il-piena ma tkunx manifestament sproporzjonata jew sakemm ma jirrizultax li l-ewwel qorti tkun naqset milli taghti importanza lil xi aspett partikolari tal-kaz (u anke, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti ghas-sentenza ta' l-ewwel qorti) li kien jincidi b'mod partikolari fuq il- piena. S'intendi, kif diga` nghad, "sentencing is an art rather than a science" u wiehed ma jistax jippretendi xi precizjoni matematika jew identita` perfetta fit-tqabbil tal- fatti ta' kaz ma' iehor jew tal-piena erogata f'kaz ma' dik erogata f'kaz iehor.

15. Il-ġurisprudenza prevalenti f'dan il-kuntest, tgħallem li meta Qorti tiġi biex teroga piena trid tieħu kont taċ-ċirkostanzi kollha li jsawru l-każ, jiġifieri dawk tal-vitmi, l-interessi tal-komunita kollha kemm hi, kif ukoll dawk tal-ħati. F'dan is-sens, kemm il-ġurisprudenza lokali kif ukoll dik Ingliża tistabbilixxi li fl-eżerċiżżju ta' reviżjoni imħolli lilha, il-Qorti tal-Appell Kriminali trid tistħarreġ appell fuq il-piena inflitta kemm billi tqis :

(a) iċ-ċirkostanzi kollha prevalenti li l-Qorti tal-Ewwel Istanza setgħet kienet f'qagħda li tara; kif ukoll,

(b) skont kif imsemmi fis-sentenza **Butler** tqis anke, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti għas-sentenza ta' l-ewwel qorti.

Ikkunsidrat

16. L-appellanti irreġistraw ammissjoni inkondizzjonata għal dawn it-tliet imputazzjonijiet. Kif jidher biċ-ċar mis-siltiet tal-artikoli imsemmija aktar il-fuq il-piena ta' sitt xhur priġunerija hija l-minimum li l-Qorti setgħet tagħti skont l-artikolu 5 tal-Kapitolu 61 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-piena erogata mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) ma kienetx tmur barra mill-parametri legali iżda kienet piena fil-parametri tal-Liġi u kienet piena li dik il-Qorti setgħet teroga għar-reati li tagħhom l-appellanti ammettew. Kif tgħid l-Avukat Ġenerali kienet piena li iżjed toqrob lejn il-minimum milli lejn il-maximum tal-pieni erogabbli.

17. Il-piena ta' priġunerija għar-reati li l-appellanti ammettew u ġew misjuba ħatja tagħhom ma kienetx żbaljata fil-prinċipju kemm minħabba li dawn huma meqjusa bħala reati ta' natura serja, li jistgħu, f'ċerti ċirkostanzi, anke jimminaw is-sigurta tal-Istat, kif ukoll minħabba li n-numru ta' persuni li jinqabdu jikkommettu reati ta' din in-natura sploda l-fuq f'dawn l-aħħar snin.

18. F'dawn l-aħħar snin, in-numru tar-reati li jinvolvu l-użu ta' passaporti jew dokumenti tal-identita foloz biex persuni jidħlu jew joħorġu minn Malta żdiedu b'mod qawwi ħafna.[1] Evidentement Malta qegħda tiġi wkoll użata bħala post ta' tranżitu għal persuni li jkunu ġejjin prinċipalment minn pajjiżi barra mill-Unjoni Ewropea (extra-komunitarji) sabiex, bis-sewwa jew bid-dnewwa, jidħlu f'xi pajjiż tal-Unjoni Ewropea – kemm jekk ikollhom permessi biex jidħlu f'dan it-territorju kemm jekk le.

19. Li kieku dan id-dħul u ħruġ ikun imwettaq b'mod legali, minn persuni intitolati, bl-użu tal-identita proprja u ta' dokumenti uffiċjali ġenwini, ma kien ikun fih xejn ħażin. Anzi. Iżda l-problema prinċipali f'dawn il-każijiet li ġew deċiżi minn dawn il-Qrati imsemmija aktar il-fuq - u li f'temp ta' ftit snin ġew ilaħħqu l-mijiet - juru li mhux kulħadd lest li jidħol jew joħroġ minn dan il-pajjiż lejn pajjiżi tal-Unjoni Ewropea b'mod Legali. Din il-Qorti mhix sejra tidħol fuq ir-raġunijiet għaliex dawn il-persuni jkunu rrikorrew għal modus operandi illegali biex jidħlu jew joħorġu minn Malta. Jingħad illegali, peress li, bħala regola, dan it-tip ta' dħul fi u ħruġ minn dan il-pajjiż mingħajr dokumenti jew b'dokumenti foloz imur kontra l-liġijiet ta' dan il-pajjiż.

20. L-esperjenza turi li bosta minn dawn il-persuni jkunu qegħdin ifitxu rifuġju jew ikollhom raġunijiet ta' natura umanitarja li minħabba fiha jaħarbu mit-territorji nativi tagħhom. Iżda l-problema tikkomplika ruħha għalihom meta dawn il-persuni mhux biss jiddeċiedu li jivjaġġjaw mingħajr dokumenti, iżda wkoll b'dokumenti tal-identita jew passaporti foloz, u jinqabdu wkoll f'xibka ta' persuni li jifformaw parti minn organizzazzjonijiet kriminali mifruxa mad-dinja kollha, attrezzati sa snienhom u organizzati tajjeb, li japprofittaw minn min ikun irid jivjaġġja minn pajjiż għall-ieħor jew mingħajr dokumenti ta' identita jew bl-użu ta' dawn id-dokumenti tal-identita jew passaporti foloz. Dawn l-organizzazzjonijiet kriminali jipprovdu servizz, ġieli komplut, għal kull min ikun irid jivjaġġja – inkluż u b'mod partikolari b'mod illegali iġifieri bla dokumenti jew b'dokumenti tal-

[1] https://www.maltatoday.com.mt/news/national/107097/prison_costs_soar_with_443_jailed_over_false_passports_in_two_years#.YQqijY4zbIU

identita jew passaporti foloz - biex jidħol fl-Unjoni Ewropea, kemm minn barra l-Unjoni kif ukoll minn pajjiż għall-ieħor tal-Unjoni Ewropea. Dan, naturalment, irrispettivament jekk dawn in-nies ikollhomx l-awtorizzazzjonijiet meħtieġa biex jidħlu f'dan it-territorju jew le u dan ukoll, irrispettivament minn fejn ikunu ġejjin.

21. Dawn il-każijiet bilfors iridu jitqiesu minn dawn il-Qrati fuq il-meriti individwali tagħhom. Ikun hemm każijiet fejn id-dħul fit-territorju ta' pajjiż – anke b'modus operandi li normalment jitqies illegali jista' jkun ġustifikat – bħal f'dawk il-każijiet **ġenwini** ta' persuni skont kif imsemmija fil-Konvenzjoni ta' Ginevra tat-28 ta' Lulju 1951 il-**United Nations Convention Relating to the Status of Refugees** u li Malta hija firmatarja għaliha. Iżda bosta drabi jirriżultaw każijiet ta' persuni li ma jkunux daqshekk ġenwini u li jirrikorru għal dan il-modus operandi xorta waħda. Verament ma tistax tqiegħed lil kulħadd fl-istess keffa, u huwa għalhekk li l-Qorti trid tistħarreġ kull każ partikolari. Żgur hu li l-Qorti ma tistax tagħlaq għajnejha għall-fatt li l-liġijiet tal-pajjiż li fihom għandha ġurisdizzjoni iridu jiġu mħarsa, u ma tistax tagħmel ta' bir-ruħha li dawn jeżitu għal kategorija ta' nies, iżda mhux għal katergorija oħra. Ir-regoli tal-immigrazzjoni jridu jiġu salvagwardjati bħal kull liġi oħra li tkun teżisti fil-pajjiż, altrimenti jiġri li tirrenja l-anarkija fuq il-baħar daqskemm fuq l-art.

22. Hi x'inhi l-vera raġuni wara l-fatt li bosta persuni jagħżlu li jużaw lil Malta bħala post ta' tranżitu biex jidħlu fl-Unjoni Ewropea b'dokumenti tal-identita foloz jew passaporti foloz, jew passaporti jew dokumenti tal-identita ġenwini iżda kontenti xi informazzjoni falza, jibqa' l-fatt li din il-modalita ta' vjaġġjar b'dawn it-tip ta' dokumenti hija attivita illegali kumplessa. U la fil-kliem u l-anqas fl-ispirtu tagħha l-**United Nations Convention Relating to the Status of Refugees** ma hija intiża li tagħti l-barka lil dawn it-tip t'abbużi u ksur lampanti tal-liġijiet tal-immigrazzjoni.

23. Ebda Stat ma jista' jibqa' ċass quddiem din ir-realta'; daqskemm b'mod inġenwu jaħseb li kull min jirrikorri għal dawn il-metodi ta' vjaġġjar huwa vitma taċ-ċirkostanzi. Għal min irid jiftaħ għajnejh u jaffronta r-realta tal-fatti, mingħajr ma jkun mogħmi minn battalji ideoloġiċi jew saħansitra anke xprunat minn interessi anqas nobbli, l-istorja Ewropea moderna tipprova kemm dan hu minnu.

24. Anke l-każistika tipprova wkoll li minbarra ż-żieda enormi fin-numru ta' dawn il-każijiet, daqstant ieħor kiber il-livell ta'

sofistikazzjoni fil-kwalita tal-modus operandi ta' min irid jisfrutta lil dawn in-nies li jagħżlu li jivjaġġjaw b'mod illegali b'mod partikolari dawk li jużaw dokumenti t'identita jew passaporti foloz. Il-problema hi pero li mhux biss min jisfrutta lil dawn in-nies ikun qiegħed jikser il-Liġijiet, iżda wkoll min jirrikorri għal dawn il-metodi illegali biex jidħol fit-territorju ta' dan il-pajjiż ikun qiegħed jikser il-liġi ta' dan il-pajjiż.

25. Anke l-fatt waħdu li Malta qegħda tiġi użata – ossija abbużata - bħala post ta' tranżitu għalbiex persuni jidħlu jew jivjaġġjaw, b'dokumenti u/jew identita foloz, lejn pajjiżi tal-Unjoni Ewropeja, hija parti minn din l-istrataġemma sofistikata intiża li, fost affarijiet oħra, kemm jista' jkun, tiddevja l-attenzjoni tal-awtoritajiet tal-Immigrazzjoni tal-pajjiżi destinatarji mhux biss dwar l-identita vera tal-persuni li jkunu qegħdin jaslu f'dik l-art, iżda wkoll dwar il-provenjenza oriġinali tagħhom. U bosta minn dawn in-nies jagħrfu sew kif jisfruttaw u jabbużaw mis-sistema u dawk il-Liġijiet li huma intiżi li jagħtu protezzjoni u kenn lil min ikun verament ġenwin.

26. Dawn huma raġunijiet serji li suppost iqajmu tħassib daqstant ieħor serju f'moħħ nies ta' rieda tajba. Iżda f'dawn l-aħħar snin donnu li s-soċjeta Ewropea ġiet maqbuda f'battalji ideoloġiċi, b'posizzjonijiet kontrastanti u kontrapposti, diffiċilment rikonċiljabbli, li mhux qed iħalluha tirraġuna b'mod oġġettiv dwar l-implikazzjonijiet serji kollha ta' dawn il-prattiċi illegali imsemmija aktar il-fuq, li fl-aħħar mill-aħħar huwa ħolqa fil-katina ta' prattiċi ta' traffikar ta' persuni b'dokumenti jew b'identita foloz, minn pajjiż għall-ieħor; anżi ċerti posizzjonijiet jaslu li jibbanalizzaw jew jitrivjalizzaw ir-raġunijiet serji u l-importanza wara r-raġuni għaliex jeżistu l-liġijiet tal-immigrazzjoni f'dan il-pajjiż bħal fil-pajjiżi Ewropej l-oħra. U minħabba f'hekk ukoll jiġri li dawk il-każijiet li ma jkunux ġenwini jieħdu l-post u r-riżorsi li jkunu immirati għal dawk li jkunu ġenwini.

27. L-interess ġuridiku aħħari tutelat b'dawn il-Liġijiet tal-immigrazzjoni u li joħolqu dawn ir-reati in disamina, huwa s-salvagwardja tad-drittijiet, tal-benessere u tas-sigurta tal-persuni kollha – irrispettivament mir-razza, kulur, ġeneru reliġjon eċċetra - li jkunu jgħixu fit-territorju tal-pajjiż ta' tranżitu jew destinatarju fit-territorju tal-Unjoni Ewropea - u li jiġi salvagwardjat il-prinċipju tal-verita, tal-ġenwinita u tal-awtentiċita tal-identita u nazzjonalita tal-persuni li jkunu jridu jivjaġġaw minn pajjiż għall-ieħor. Dawn il-liġijiet iridu jrażnu lil min mhux lest, għal raġuni jew oħra, li jirrispetta dawn il-prinċipji tal-verita, ġenwinita u awtentiċita. Għalhekk ikun irid isir

stħarriġ għaliex persuna (jekk tkun ġenwina u onesta) tkun trid tivjaġġja minn pajjiż għall-ieħor mingħajr ma tiżvela l-vera identita u nazzjonalita' tagħha – u anzi tuża identita falza u dokumenti foloz; għaliex, (jekk persuna tkun ġenwina u onesta) għandha tasal li tirrikorri għall-ħabi tal-identita, nazzjonalita u l-oriġini tagħha b'dak il-mod; jekk hux skont, u rispettuż, tal-prinċipju tas-sewwa u tad-Dritt li persuna tivjaġġja jew tittenta li tivjaġġja minn pajjiż għall-ieħor bl-użu ta' dokumenti mhux tagħha jew b'dokumenti foloz; għaliex persuna m'għandhiex tagħmel użu minn dokumenti ġenwini biex tivjaġġja, jew tistenna li jkollha dokumenti ġenwini biex tkun tista' tivjaġġja eċċetra.

28. Parti mill-corpus delicti f'dawn il-każijiet huma l-passaporti jew dokumenti tal-identita li jkunu falsifikati jew li jkollhom informazzjoni falza fihom. Ġeneralment passaport jew dokument tal-identita huma dokumenti li bihom persuna tista' tivjaġġa minn pajjiż għal ieħor, inkluż fl-Unjoni Ewropea. Huma dokumenti maħruġa minn Stat Sovran li huma intiżi bħala mezz ta' prova tal-identita tal-persuna li lilha jkunu ġew maħruġa; u fil-każ ta' passaport jista' wkoll iservi ta' prova tan-nazzjonalita' tal-persuna lilha jkun ġie maħruġ dak il-passaport. Huma dokumenti għalhekk li jinħarġu taħt l-Awtorita ta' Stat u li jatribwixxi fiduċja pubblika lil dawk id-dokumenti fir-relazzjonijiet bejn Stati Sovrani; u biex bis-saħħa ta' dawk id-dokumenti l-Istat li jirċievi lil persuna li lilha jkun inħarġu dawk id-dokumenti jkun jista' jaċċetta fit-territorju tiegħu lil dik il-persuna li lilha jkun inħareġ dak id-dokument, bil-garanzija tal-Istat li jkun ħarġu.

29. L-oġġett ġuridiku tutelat għalhekk huwa mhux biss is-salvagwardja tal-garanziji tal-veraċita, l-integrita, l-awtentiċita u l-ġenwinita tad-dokumenti msemmija, iżda wkoll tal-fiduċja pubblika imqegħda minn Stat Sovran fil-garanzija li jkun qed jipprovdi fir-rigward tal-veraċita, l-integrita, l-awtentiċita u l-ġenwinita tal-identita tal-persuna li tkun qed iġġorr dawk id-dokumenti. Għalhekk ukoll huwa meħtieġ li jsir użu xieraq ta' dawn id-dokumenti; u huwa wkoll għalhekk li l-Liġi tipprojbixxi li persuna tuża passaport jew dokument tal-identita maħruġ f'isem persuna oħra jew li tuża passaport jew dokument tal-identita foloz. Dan għar-raġuni li jekk persuna tuża passaport jew dokument t'identita maħruġ f'isem persuna oħra jew tuża dokument jew passaport falz, jiġu stultifikati kompletament il-garanziji li kull passaport jew dokument t'identita ieħor iġorr miegħu kif hawn fuq imsemmija.

30. L-istorja riċenti Ewropea tgħallem li daqskemm kien hemm nies ġenwini li daħlu fit-territorju Ewropew, daqstant ieħor kien hemm oħrajn - li għamlu straġi f'diversi pajjiżi inkluż dawk tal-Unjoni Ewropea - u li daħlu fit-territorju Ewropew bl-użu ta' dokumentazzjoni falza jew mingħajr dokumentazzjoni. U din ukoll hija waħda mir-raġunijiet għaliex ċerti Stati individwali u l-istess Unjoni Ewropea bdiet tieħu ċerti miżuri aktar restrittivi f'dan il-versant.[2] Din żgur mhix kwistjoni banali jew traskurabbli.

31. Dawn ir-raġunijiet imsemmija aktar il-fuq juru wkoll għaliex meta l-Qorti tal-Maġistrati teroga l-piena ta' priġunerija effettiva f'dawn il-każijiet, hija ma tkunx żbaljata fil-prinċipju. Anzi, din il-Qorti tagħmel riferenza għal sentenza, deċiża minn din il-Qorti presjeduta mill-Prim'Imħallef Emeritu Vincent de Gaetano fl-ismijiet **The Police vs. David Abekunle and John Austen** deċiża nhar id-9 ta' Ġunju 2009, fejn dawk l-appellanti kienu mixlija bir-reat taħt l-artikolu 32(1)(c) tal-Kapitolu 217 tal-Liġijiet ta' Malta nonche, bħal f'dan il-każ, l-artikolu 189 tal-Kodiċi Kriminali. Dik il-Qorti kienet konfrontata b'xi argumenti li ġew sollevati wkoll f'dan l-appell. Sejra ssir riferenza b'siltiet riprodotti integralment għal skans ta' kull ekwivoku:

> **2.** Both Abekunle and Austen pleaded guilty to these charges and were sentenced to one year imprisonment each. They gave notice of appeal, and the application of appeal was filed on the 9th January 2009. Their grievance is in the sense that they consider that the punishment inflicted upon them was excessive. Their learned counsel, Dr Giannella Caruana Curran, who was appointed by this Court on the 29th May 2009 to assist them, made reference to relatively similar cases where the punishment of imprisonment was suspended in terms of Article 28A of the Criminal Code[3].
>
> **3.** From the evidence, including appellants' statements made to the Police, it transpires that appellant Abukenle has been in Malta since 2006, when he arrived here as an irregular immigrant by boat from Libya. After spending some time in detention according to immigration procedures he was transferred to the Hal Far Open Centre. His claim for asylum has been rejected by the Commissioner for Refugees. Appellant Austen, on the other hand, appears to have entered Malta surreptitiously some time around the 15th of September 2008 together with four other persons – at least this is what he told the police. The Immigration Police have no record of this arrival. Both Abukenle and Austen were apprehended at the airport on the

[2] https://www.consilium.europa.eu/en/policies/fight-against-terrorism/. Ara wkoll : https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/experts-meet-to-tackle-document-fraud-key-factor-in-serious-and-organised-crime-and-terrorism; kif ukoll : https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2021-tesat ; ara wkoll : https://www.unodc.org/documents/terrorism/Publications/Digest_of_Terrorist_Cases/English.pdf ; https://www.france24.com/en/france/20201105-macron-urges-europe-to-strengthen-border-controls-after-terror-attacks; https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2020-006223_EN.html; https://www.thetimes.co.uk/article/nice-terror-attack-migrant-tried-to-behead-victims-k255cxd5m;

28th December 2008 (that is a day prior to their arraignment in court) when they attempted to leave Malta bound for Milan using forged Spanish identity cards (exhibited at fol. 6 and 7 of the record of the proceedings). Both claim that they "found" these documents in the street in Paceville. They were on their way to Italy using tickets purchased in the names shown on the forged documents, that is Blessing Enadeghe and Roland Erabou, both ostensibly residing in Madrid. The maximum punishment for the offence contemplated in Article 32(1)(c) of Cap. 217 is two years imprisonment, whereas the maximum punishment for the offence contemplated in Article 189 of the Criminal Code is of imprisonment for one year.

4. This Court must make it absolutely clear at the outset that it considers border security to be a very important and a very serious matter, and that any attempt to bypass, breach or otherwise circumvent such security by means which are illegal must consequently be regarded as a very serious offence. It is true that, as learned counsel for the appellants has ably shown, the Inferior Courts have, on a number of occasions, dealt with relatively similar cases with a suspended prison sentence. This Court, however, is of the view that such sentences cannot possibly serve as an effective deterrent against attempts to gain access to Malta and/or to the European Union illegally. This Court is of the view that, as a general rule, such cases should be met with a prison sentence with immediate effect, and that, always as a general rule, anything short of an immediate prison sentence amounts to taking a very myopic view of the whole issue of border security. The Inferior Courts should resist the temptation to deal lightly with such cases simply because the accused pleads guilty upon arraignment – as seems to have been the case in at least two of the three cases referred to by learned counsel for the appellants.

5. In the instant case, appellants were in Malta without proper documents and they attempted to compound their "irregular" position by using forged Spanish identity cards to obtain entry into Italy. In the circumstances the court of first instance was perfectly justified in imposing a prison sentence of one year with immediate effect.

6. For these reasons, this Court dismisses the appeal and confirms the judgment of the first court.

---

3 **Il-Pulizija v. Ahmed Mohamed Shih Ahmed**, 22/12/2008 – six months imprisonment suspended for three years; **The Police v. Imuru Bawa Ridwan and others**, 25/03/2009 – two years imprisonment suspended for four years; and **The Police v. Keshavarz Majid and others**, 30/03/2009 – six months imprisonment suspended for two years – all judgments of the Court of Magistrates (Malta).

32. Fis-sentenza **Abekunle et** din il-Qorti għalhekk – sa mill-2009 fejn dan il-fenomenu kien għadu relattivament fil-bidu tiegħu – saħqet li **bħala regola ġenerali** (ripetuta darbtejn, kif jidher fis-silta ċitata), dawn il-każijiet għandhom jiġu puniti b'sentenza ta priġunerija effettiva in kwantu kull piena oħra li ma tkunx priġunerija effettiva, titqies bħala li ma tkunx qegħda tqis is-serjeta wara l-kwistjoni tas-sikurezza tal-fruntiera. Biss kif jidher mill-istess

sentenza ma naqsux ukoll il-każijiet ta’ persuni li kkommettew reati tal-istess natura kommessa mill-appellanti f’dan il-każ, li kienu ġew sanzjonati permezz ta’ sentenzi ta’ priġunerija fil-forma sospiża tagħha.

33. Fis-sentenza mogħtija minn dik l-istess Qorti, komposta mill-istess Imħallef fl-appell kriminali **Il-Pulizija vs. Mohammed Haga** deċiż fl-20 ta’ Mejju 2010, il-Qorti kienet aktar enfatika meta stqarret is-segwenti:

> **5.** Kwantu ghall-piena – u hawn tajjeb li jigi osservat li l-ewwel qorti, fis-sentenza appellata, hadet in konsiderazzjoni l-Artikolu 17 imsemmi ghal dak li jirrigwarda konkors materjali bejn l-ewwel u t-tieni imputazzjoni – filwaqt li l-piena skond l-Artikolu 189 tal-Kap. 9 hija ta’ prigunerija ghal zmien mhux izjed minn sitt xhur, il-piena ghar-reat ipotizzat fl-ewwel imputazzjoni (Artikoli 28 u 32(1)(g) tal-Kap. 217) hija ta’ prigunerija ta’ mhux aktar minn sentejn (jew multa, jew prigunerija u multa flimkien). Kif din il-Qorti kellha l-opportunita` li tosserva diversi drabi, id-dhul f’Malta minghajr dokumenti jew b’dokumenti foloz hija haga serjissima, u li tincidi fuq is-sigurta` ta’ l-iStat. Li wiehed anke jghaddilu mill-antiporta ta’ mohhu li dan jista’ jkun kaz ta’ sentenza sospiza juri kemm l-istituzzjoni tas-sentenza sospiza tista’ tigi abbuzata. L-ewwel qorti f’dan il-kaz, tenut kont, kif inghad, li si trattava ta’ dhul f’Malta b’dokumenti foloz, u fejn ma jirrizultax li kien hemm xi cirkostanzi specjali jew straordinarji li wassal ghal tali dhul b’dawk id-dokumenti, ghamlet sew li tat sentenza ta’ prigunerija b’effett immedjat. Ghalhekk anke dan it-tieni aggravju qed jigi respint.

34. Anke din il-Qorti kif komposta fis-sentenza **Il-Pulizija vs. Abdul Mohsin HAMAD u Simon Gatlaih DAK** deċiża fit-8 t’April 2021 qablet mal-konsiderazzjonijiet magħmula mill-Prim’Imħallef Emeritu Vincent de Gaetano f’**Abekunle et** u **Haga,** meta ikkonfermat sentenza ta’ sena priġunerija mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) għal reati ta’ natura simili għal dawk in disamina u dan wara li saħqet li dawn saru każijiet pjuttost komuni, huma ta’ serjeta’ liema bħalha minħabba li l-komportament tal-ħati jista’ jimmina s-sigurta’ tal-Istat u għalhekk dan kellu wkoll rifless fil-piena.

35. Dan qiegħed jingħad ukoll in kwantu f’dawn l-aħħar snin, għalkemm il-Qorti tal-Maġistrati, li mhix marbuta bi preċedent jew bi ġwida għas-sentenzjar tagħha, żviluppat ukoll forma ta’ politika ta’ sentenzjar simili għal dawn ir-reati li tagħhom l-appellanti ġew misjuba ħatja, u reati tal-istess natura, bil-maġġoranża assoluta tagħhom f’dawn l-aħħar sentejn, madwar 262 każ, jirċievu sentenza ta’ sitt xhur priġunerija.

36. Huma evidenti li f’dawn il-każijiet, il-Qrati ta’ Ġustizzja Kriminali f’Malta jqisu l-aspetti retributtivi u preventivi tal-piena bħala li jakkwistaw importanza maġġuri milli f’każijiet ta’ reati oħra. Dan ukoll fid-dawl tal-obbligi internazjonali ta’ Malta f’dan il-qasam.

37. B’hekk il-kwalita tal-piena erogata mill-Qorti tal-Maġistrati, iġifieri dik ta’ priġunerija kienet korretta fiċ-ċirkostanzi u ma jistax jingħad li kienet żbaljata fil-prinċipju; u s-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) f’dan il-każ kienet issegwi din il-politika ta’ sentenzjar li jirriżulta kjarament li ġiet adottata f’każijiet analogi.

38. Inoltre, kif diġa ġie spjegat aktar il-fuq, l-ammont ta’ sitt xhur priġunerija msemmi mid-Difiża f’dan il-każ tirriżulta li kienet piena l-iżjed komuni filwaqt li kienet tirriżulta wkoll fil-minimum għal każijiet ta’ din in-natura.[3] Kif muri diġa kemm fis-sentenzi **Abekunle et, Haga,** kif ukoll fis-sentenza **Hamad et,** fost l-oħrajn, it-terminu ta’ priġunerija emanat kien akbar minn sitt xhur priġunerija. Iżda f’dan il-każ, mis-sentenza appellata jirriżulta li l-Qorti tal-Maġistrati (Malta) ma semmietx jekk applikatx ukoll l-artikolu 17 tal-Kodiċi Kriminali, iġifieri l-konkors ta’ reati u ta’ pieni meta ġiet biex teroga l-piena tagħha. F’dan il-każ għalkemm il-Qorti tal-Maġistrati ma semmiet xejn din il-Qorti tifhem li kien applikabbli għall-każ dak imsemmi fil-paragrafu (h):

> meta żewġ reati jew iżjed, li flimkien ma jagħmlux delitt ikkwalifikat, iservu bħala mezz biex isir reat ieħor, sew ikkwalifikat jew sempliċi, għandha tingħata l-piena għar-reat l-aktar gravi.

39. B’hekk meta l-Qorti tqis kull każ fuq il-meritu tiegħu jirriżulta b’mod ċar, anke mill-ġurisprudenza l-iżjed riċenti, li każijiet bħal dawk in disamina, imwetqa bil-mod kif ġie msemmi fl-atti, jiġu bħala regola, sentenzjati għall-piena ta’ sitt xhur priġunerija effettiva. Din maż-żmien żviluppat bħala forma ta’ sentencing policy mhux uffiċjali, iżda li tirriżulta li hija konsistenti. Din il-Qorti, fil-fattispecie ta’ dan il-każ, ma tarax għaliex din il-linja ta’ sentenzjar għandha tiġi disturbata.

---

[3] Kif jirriżulta wkoll mill-istatistika li ġiet pubblikata mill-Ministeru tal-Intern imsemmija aktar il-fuq, jirriżulta li din il-politika ta’ sentenzjar ta’ sitt xhur priġunerija fl-istragrande maġġoranza tal-każijiet l-anqas kienet qegħda sservi ta’ deterrent effikaċi in kwantu dawn it-tip ta’ każijiet xorta waħda baqgħu jiġu kommessi f’numri kbar.

DECIDE

Għaldaqstant il-Qorti tilqa' l-appell u tirriforma s-sentenza appellata biss f'dik il-parti li tikkonċerna l-piena li ġiet inflitta billi tħassarha fejn erogat il-piena ta' disa' xhur priġunerija filwaqt li minflok tikkundanna lill-ħatja għall-piena ta' sitt xhur priġunerija kull wieħed minnhom.

Altrimenti safejn mhux mibdul b'din is-sentenza, il-Qorti tikkonferma s-sentenza appellata.

Aaron M. Bugeja
Imħallef